

5. Стандарт вищої освіти спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/015-Profosvita-bakalavr.pdf>

6. Тимощук О.С. Зміст навчання охорони праці майбутніх вчителів технологій. *(Розвиток сучасної освіти і науки: Результати, проблеми, перспективи: Тези міжнародної науково-практичної конференції Дрогобич, 25 квітня 2014 року)*. Дрогобич: ДДПУ імені І. Франка, 2014. С.138-139.

7. Федоренко О. О., Мартиненко О. В. Аналіз прогнозування та попередження виробничого травматизму на підприємствах легкої промисловості. *Вісник КНУТД Технології та дизайн* .2014. №3(12). С.12-18.

МЕТОДИ ТЕХНІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ ПРИ ВИВЧЕННІ ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Холмогорцев Р. А.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г.Короленка

Анотація. використання методів технічної творчості у формуванні працезахоронної компетентності у бакалаврів професійної освіти, реалізація креативності при вивченні питань охорони праці через індивідуально-диференційований підхід до професійного навчання, позанавчальну діяльність студентів.

Ключові слова: працезахоронна компетентність, технічна творчість, позанавчальна діяльність, диференційований підхід навчання.

Процес формування працезахоронної компетентності повинен бути посильним та цікавим для студентів, враховувати індивідуальні пізнавальні можливості кожного з них. Одними з дієвих методів, що дозволяють реалізувати цю мету, є використання проблемних та евристичних методів навчання.

У професійній діяльності викладача професійної освіти спостерігається спільність інженерної та педагогічної діяльності у першу чергу за органічної єдності функцій. Наприклад, проектувальна діяльність, з одного боку, передбачає інженерне проектування, з іншого – педагогічне проектування або педагогічний дизайн. Якщо при цьому потребується оперування знаннями з різних галузей (інженерні та педагогічні науки), то цілком вірогідним є передбачення спільних алгоритмів розумової діяльності [3,4].

Професійна культура в галузі безпеки забезпечує необхідний рівень виконання професійних функцій та можливість подальшого самовдосконалення фахівця. Вона виявляється через єдність особистісних та професійних якостей індивіда, ступеня володіння досягненнями й фаховими компетенціями, соціально-професійною мобільністю, що сприяє соціальному й духовному розвитку за умов входження до загальноєвропейського освітнього простору.

Сьогодні є потреба у вивченні, визначенні й аналізі саме цього комплексу якостей, які формуються у вищій школі й зазнають свого подальшого вдосконалення, застосовуються й реалізуються в трудовій діяльності [4].

Як професійна, так і загальна культури закладаються всебічною підготовкою фахівця, яка, на нашу думку, включає: фундаментальну методологічну й світоглядну підготовку; широку гуманітарну підготовку; теоретичну й практичну підготовку з профільних дисциплін; творчу підготовку за фахом; підготовку в галузі науково-дослідної роботи, формування навичок самостійної творчої діяльності.

Зазначені головні напрями підготовки включають ряд взаємозалежних, більш часткових за змістом форм підготовки: економічну, математичну, соціологічну, соціально-психологічну, педагогічну, управлінську, правову, працезохоронну, екологічну та ін. Їх обсяг і зміст зорієнтовані на спеціальність і співвідносяться з потребами кожної конкретної галузі у суспільстві.

Для формування у студентів професійно-творчих умінь у подальшій реалізації спеціальності необхідно впроваджувати інноваційне навчання, яке орієнтоване на підготовку фахівця готового до швидко наступаючих змін у

суспільстві за рахунок розвитку здібностей до творчості, до різноманітних форм мислення та до співробітництва з іншими людьми [2,6]. Педагог змінює свою роль та особливо функціонує в навчальному процесі: якщо при традиційному навчанні він разом із підручником були основними і найбільш компетентними джерелами знань, а також контролюючим суб'єктом пізнання, то при новій парадигмі освіти педагог виступає головним чинником в ролі організатора самостійної роботи студентів, їхнього консультанта та помічника. Його професійні вміння повинні бути спрямовані не просто на контроль завдань та вмінь, одержаних студентами, а на діагностування їхньої навчальної діяльності, щоб кваліфікованими діями допомогти усунути можливі труднощі. Роль педагога стає набагато складнішою, ніж при традиційному навчанні, і тому вимагає від педагога високого професіоналізму та майстерності [5].

Формуванню креативної особистості майбутнього педагога у навчальному процесі сприяє застосування нетрадиційних форм і методів навчання, інноваційних технологій, тренінгів, спрямованих на розвиток творчих здібностей, розв'язання професійно орієнтованих задач, моделювання та вирішення педагогічних ситуацій, творчі паузи, дидактичні, рольові і ділові ігри, діалогічні форми та методи взаємодії суб'єктів освіти, виконання дослідницьких проектів, конкурси, творчі майстерні, дискусії про проблеми сучасної школи, тощо [2]. Здійснення таких видів роботи призводить не тільки до міцності та ґрунтовності знань, а й до надбання цінної розумової якості – уміння орієнтуватися в будь-якій ситуації, та самостійно знаходити шляхи вирішення незвичайної проблеми.

Розвитку креативності студентів під час навчання у педагогічному закладі вищої освіти сприяє індивідуально-диференційований підхід до їх професійного навчання, який передбачає відбір змісту, методів і форм навчання на основі урахування індивідуально-психологічних особливостей навчальної діяльності студентів, їх соціально значимих відмінностей від інших людей, своєрідності психіки, особистих якостей та уподобань [1,2]. Цьому сприяє індивідуально-

диференційована система, яка дозволяє досягнути відповідності пізнавального навантаження можливостям студентів [4].

Слід зазначити що самостійна пізнавальна діяльність студентів є визначальною у формуванні їх особистості за допомогою розвитку саморегуляції пізнавальної діяльності, синтезу пізнавального мотиву й способів самостійної оцінки. Оптимальне поєднання технологічності та творчого підходу позитивно впливає на роботу студентів у напрямку пізнавальної діяльності. Технологічність передбачає оволодіння прийомами, засобами, операціями для забезпечення етапності, відповідності цілей змісту та методам навчання, зростанню їх результативності. Елементи творчого підходу дають можливість застосувати окремі технологічні знання та навички до конкретних умов. Активна участь студента в позанавчальній пізнавальній діяльності сприяє ефективному зростанню рівня соціальної зрілості його особистості. Завдяки цьому він оволодіває здатністю значно ефективніше впливати на формування соціальної зрілості колег по навчанню.

Позанавчальна діяльність в університеті є особливою формою організації вільного часу студентської молоді. Вона, на відміну від навчальної роботи, характеризується позанормативністю й індивідуальним характером [2]. Позанавчальна діяльність студентів, як фактор професійного зростання особистості, виступає однією з підсистем навчально-виховного процесу вишу. Позанавчальна діяльність студентів повинна бути зорієнтованою, насамперед, на розвиток соціально-активної особистості фахівця. Тому зміст, форми та методи позанавчальної діяльності студентів, а також її основні напрямки повинні бути підпорядковані як процесу професійної підготовки майбутніх фахівців, так і особистим потребам, інтересам, прагненням студентів [1].

Можна виділити причини, які відрізняють активність студентів в участі у позанавчальній пізнавальній діяльності:

- різниця у мотивації участі в пізнавальній діяльності;

- різниця в баченні можливості застосування додатково здобутої інформації;
- відмінність у попередньому соціальному досвіді;
- різні мотиви оволодіння спеціальністю.

При формуванні творчої активності на перший план виходять способи навчальної діяльності, а самі знання стають вторинним продуктом професійного становлення майбутніх педагогів. Завдання полягає в тому, щоб організувати навчальну роботу студентів, яка б, насамперед, допомагала студентам оперувати засвоєними знаннями й уміннями як інструментом розвитку їхнього професійного вигляду, професійного «Я». Сьогодні необхідно відмовитися від переконання, яке сформувалося в рамках традиційної педагогіки, про поступовість і лінійність процесу розвитку і професійного становлення особистості. У традиційному навчанні, основу якого становить поступовість і лінійність процесу розвитку, немає місця власній особистості студента. Завдання викладачів вищої школи полягає в тому, щоб навчити майбутніх педагогів, які, можливо, в майбутньому будуть обіймати керівні посади, протистояти негативним впливам навколишнього середовища, створити умови, в яких студенти могли б здобувати досвід активного впливу на процес професійного становлення, коригувати його хід, мати можливість прийняття рішень і свободи вибору способів оволодіння цим досвідом.

Професійне становлення студентської молоді здійснюється в умовах сучасного культурно-освітнього середовища вишу, яке має значний гуманістичний потенціал [6]. Гуманістичний потенціал культурно-освітнього середовища університету пов'язаний із розвитком творчого мислення, формуванням світогляду, реалізацією установок на співтворчість, діалогічність, толерантність, свободу вибору, прагнення безпеки, адаптивністю студентів і викладачів у соціокультурному середовищі.

Таким чином, реалізація креативності при вивченні питань охорони праці

сприяє індивідуально-диференційований підхід до їх професійного навчання, позанавчальна діяльність студентів як фактор професійного зростання особистості.

Список використаних джерел

1. Андрієвська В. В. Креативність *Енциклопедія освіти* / Акад. пед. наук України; відповід. ред. В. Г. Кремень. Київ. : Юрінком Інтер, 2008. 432.с
2. Белова О. К., Коваленко О. Е. Педагогічні технології в сучасній освіті : навч. посіб.. Харків : Контраст, 2008. 148 с.
3. Гетта В. Розвиток технічного мислення учнів: стратегія і тактика. *Трудова підготовка в закладах освіти*. 2007. №4. С. 26–29.
4. Калязін Ю.В. Інженерно-педагогічна творчість у підготовці інженерів-педагогів. *Молодий вчений*. № 5,3 (57.3) травень. 2018. С. 9–14.
5. Подорожна І.В. Фактори розвитку креативності студентів. *Наукові праці Донецького національного технічного університету. Серія: Педагогіка, психологія і соціологія*. Випуск 2(133) . Донецьк: ДВНЗ «ДонНТУ», 2008. С.141-144.
6. Петриченко Л. О. Концептуальні підходи до формування готовності майбутнього інженера-педагога до інноваційної діяльності. URL: http://Www.Nbuu.Gov.Ua/Portal/Soc_gum/znprkhnpu/TtMniV/2008_22/19.html.

РОЛЬ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ ТА РЕСУРСІВ У ФОРМУВАННІ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ

Хоменко Л.Г.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Анотація. Цифрова компетентність стала важливим аспектом професійної підготовки майбутніх вчителів у XXI столітті. Одним з ключових факторів формування цифрової компетентності вчителів є використання